

ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM PROGRAMI OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TEACHERS' EDUCATIONAL PROGRAM LITERACY EVALUATION OF LEVELS

Osman GÜNER¹, Ünal MEŞE², Serdar DIRAVACI³

Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi

23.01.2023

Kabul Tarihi

25.02.2023

Anahtar Kelimeler

Öğretmen,
Eğitim programı,
Okuryazarlık

Özet

Eğitim programı; Okul içinde ve dışında kazandırılması planlanan bilgi, tutum ve becerilerin, eğitim sisteminin amaç ve hedefleri doğrultusunda sınıflandırılarak kazandırılmasına yönelik bir sistemdir. Ders planları, öğrenci ve öğretmen arasında yürütülen geçiş aşamasının vazgeçilmezidir ve müdahalenin başarısı bunlara bağlıdır. Eğitim sistemi ile öğrenen arasındaki mesafe, eğitim programları aracılığıyla kurulur. Program ile öğrenci arasında ilişki kurma yetkisi ve sorumluluğu, programın uygulayıcısı ve öğrenci rehberi olarak öğretmene aittir. Bu doğru algılama biçimi ve amacına uygun kullanım öğretmenin programla ilgili bilgi sahibi olma, programı okuma, planlama ve uygulama yeterliliklerine sahip olmasıyla elde edilebilir. Herhangi bir alana ilişkin kullanılabilecek okuma, anlama, planlama, uygulama ve değerlendirme becerileri okuryazarlık olarak üst bir beceriyi ifade etmekte ve öğretim programı okuryazarlığı olarak da eğitim alanında kendini göstermektedir. Araştırma kapsamında 135 öğretmen ile anket uygulaması yapılmıştır. Çıkan sonuçlara göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri ile kişisel özellikleri arasında bir ilişki tespit edilmemiştir.

Article Info

Received

23.01.2023

Accepted

25.02.2023

Keywords

Teacher,
Curriculum,
Literacy

Abstract

Educational program; It is a system for gaining knowledge, attitudes and skills, which are planned to be gained inside and outside the school, by classifying them in line with the aims and objectives of the education system. Lesson plans are essential to the transition phase between student and teacher, and the success of the intervention depends on them. The distance between the education system and the learner is established through education programs. The authority and responsibility of establishing a relationship between the program and the student belongs to the teacher as the program's implementer and student guide. This correct perception and use in accordance with its purpose can be achieved by the teacher having knowledge about the program, reading, planning and applying the program. Reading, comprehension, planning, application and evaluation skills that can be used in any field express a high skill as literacy and show itself in the field of education as curriculum literacy. Within the scope of the research, a questionnaire was applied with 135 teachers. According to the results, no relationship was found between the literacy levels of the teachers' curriculum and their personal characteristics.

¹ Şehit Murat Naiboğlu İmam Hatip Ortaokulu, İstanbul, e-mail: osmanguner2708@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6970-1572 (Sorumlu Yazar / Corresponding Author)

² Hasan Şadoğlu Ortaokulu, İstanbul, e-mail: unalmese@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-9333-1890

³ Şehit Murat Naiboğlu İmam Hatip Ortaokulu, İstanbul, e-mail: serdar251@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-1912-7362

1. GİRİŞ

Günümüzde öğrenme mantığı gereği insanlar; eğitim sistemini bilinçli öğrenen ve öğreten olarak düzenler. Ayrıca eğitime kültürel, ulusal ve sosyoekonomik açıdan anlamlar vermektedir. Literatürde kabul edilen temel tanımlara göre kısaca eğitim, bireyi bir amaç doğrultusunda değiştirme aracıdır. Bu süreçte sistematik bir yaklaşıma duyulan ihtiyaç, eğitim tasarımı kavramını doğurmuştur. 1980'lerde eğitim biliminde uygulanmaya başlayan müfredat bilgisi, öğretim materyalleri ve öğretim işi bilgisinin yönleri şeklinde araştırılmıştır. Bu yıllarda öğretmen bilgisi kavramında literatürde önemli bir değişiklik olarak kabul edilen Shulman'ın (1987) çalışmasında, öğretmenlik mesleki bilgisine dayalı yedi önemli kategoriden biri program bilgisidir.

Programlar; eğitimin genel amacı olan nitelikli bireyler yetiştirmede, toplumsal kalkınmanın sağlanmasında ve bunları gerçekleştirme sürecinde eğitime yön verilmesinde ve eğitimde birliğin kurulmasında önemli bir role sahiptir. Toplumsal kalkınmanın sağlanması ve bireylerin sahip olması gereken nitelikler zaman içerisinde hızla değişmekte ve eğitim de bu hızlı değişimlerden nasibini almak zorundadır. Bu değişimlerin eğitim alanında hayat bulması gerekliliği ise birçok sorunu beraberinde getirmekte ve Posner (1995)'e göre ne zaman büyük problemler baş gösterse eğilim programlara ve okula yönelmektedir.

1.1. Okuryazarlık Kavram

Okuryazarlık, kendi söz varlığı ile "okuma yazma ve okuryazar olma durumu" (Türk Dil Kurumu, 2021) olarak tanımlandığında, okuryazarlık uygulamalarını ifade eder ancak bu kavram, bu uygulamalara indirgenemeyecek kadar karmaşıktır ve bu nedenle çok zor bir kavramdır. Temel anlamda okuma eylemi, gösterilen bir metin tarafından neyin yaratıldığını deşifre etmeye çalışır; yazma eylemi bu sembolleri kullanarak anlam yaratma davranışı iken okuryazarlık ise yorumlanan bu kuralları anlamlandırma eylemidir (Altun ve Çakmak, 2013). Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD, 2000) göre okuryazarlık, basılı bilgileri günlük etkinliklerde, evde, işte ve kamusal ortamlarda kullanma ve anlama, amaçlarına ulaşma ve bilgi edinme becerisidir (Lankshear ve O'Connor, 1999).

Karakterizasyonun ötesinde bir beceri olarak okuryazarlık, bilişsel stratejilerin aktif kullanımını gerektirir; Öğrenme becerilerini geliştirerek, yeni ve etkili öğrenme için yeteneklere de kapı açar. Günümüzde okuryazarlık, bilgi çağında gelişmiş ülkelerin gereksinimleri arasında yerini almış (Nergis, 2011) ve gazetecilik, bilişim ve teknoloji gibi

çeşitli alanlarda sahip olunması gereken bir beceri olarak daha geniş bir anlayış kazanmıştır (Spengler, 2015).

Günümüzde herkes okuryazarlığa ihtiyaç duymaktadır ve bu bir zorunluluktur. Bu bağlamda, bireylerin gerçekleri tanımlayabilmeleri ve ifade edebilmeleri, etraflarında olup bitenler hakkında kişisel anlayışlar geliştirebilmeleri ve güncel kalabilmeleri önemli hale gelmiştir. Bu bağlamda Önal'a (2010) göre bireysel bazda bilgiye ulaşma, bilgiyi eyleme dönüştürme, güncel gelişmeleri izleme ve bilginin kullanımına aktif olarak katılma işlevsel yeterlidir.

1.2. Öğretim Programı Okuryazarlığı Kavramı

Hayatın herhangi bir yerinde meydana gelen değişimler, karıncaların etkisiyle her alana yayılabilmektedir. Bu, bir dereceye kadar, dünyamızda neden tek sabit şeyin ilerleme ve değişim olduğunu açıklayabilir. Birey bunu geliştirmek için yaşam boyu öğrenme hedefini benimsediği ve yüzyıllar önce okur-yazar olduğu ve muhtemelen sadece kelimeleri yazıp gelecek nesillere aktarabileceği için, bugün medya okuryazarı, eleştirel okuryazar ve bilgilendirici olmalıdır. Eğitim ve öğretmenlik mesleği söz konusu olduğunda bu sorumluluk rol oynamaya devam etmiş ve bir zamanlar bilgi dağıtmak için yeterliyken, modern toplumlardaki değişim ve gelişmeler eğitim sistemini, eğitimin tasarımı önemli ölçüde etkilemiştir (Özkan, 2016).

Öğretmen mesleki gelişiminin eğitim kalitesini etkilediği ve yeniliğin anahtarı olduğu dünya çapında kabul edilmektedir. Öğretmenlerin ulusal ve uluslararası standartları benimseyerek öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemeleri, bu ihtiyaçları bu standartlar dahilinde karşılamaları, eğitim sisteminin amaçlarını davranışa dönüştürmeleri ve öğrenme için öğrenmeye rehberlik etmeleri beklenmektedir. Öğretmenler; Genel olarak eğitim sistemlerinin birincil yöneticileridir ve program geliştirme uzmanlarına geliştirme, uygulama ve değerlendirmenin çeşitli yönlerinde yardımcı olurlar (Ornstein ve Hunkins, 2018). Eğitim sistemi en basit tanımıyla okulların amaçlarına ulaşması için bir araçtır. Öğretmenlerin müdahaleyi uygulayabilmeleri ve süreçte kendilerinden beklendiği gibi öğrenme ortamında başarıya ulaşabilmeleri için müdahaleye ilişkin içgörü kazanmaları beklenmektedir (Özkan, 2016). Bu açıdan bakıldığında, öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde başarılı olabilmeleri için öncelikle süreci tam olarak anlamaları ve sonraki adımları bu yönde atmaları zorunludur. Akınoğlu ve Doğan'a (2012) göre öğretmenlerin programı ne ölçüde anladıkları ve

algıladıkları, programa yönelik tutumları, programa uyum sağlama konusundaki bilgi ve becerileri, kısaca program bilgisi olarak adlandırılabilir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğretim programları, bireye verilen eğitim sonucunda elde edilmesi gereken nitelikleri içerir. Günümüzde programlar, değişen toplumsal koşulları ve ihtiyaçları karşılamaya yönelik tasarlanmaktadır. Ancak öğretmenlerin bu politikayı benimsemediği durumlarda müfredatın sınıf ortamına iyi yansıtılmaması sonucunu doğurmaktadır. Öğretmen tutumları ile program arasındaki ilişki ve öğretmenlerin program hakkındaki bilgi ve becerileri, uygulamaya olan bağlılıklarını etkiler. Bu nedenle eğitimde başarıya her adımda daha da yaklaşabilmek için öğretmenler ve müfredat arasında iyi ilişkiler kurmak önemlidir. Okuryazarlık genel olarak eleştirel, mantıklı ve yaratıcı düşünme biçimlerinin şekillenmesine yardımcı olan bir kavramdır. Programa aşina olan bir öğretmen, tüm ayrıntılara hâkim, dikkatli düşünebilen, programı koşullara uyarlarlarken hedefleri tutarlı bir şekilde uygulayabilen ve sistemin işleyişini engelleyebilecek karmaşıklığı ile etkileyici çözümler bulabilecektir. Önerilen çerçevenin uygulamada uygulanmasını gözlemlemek, karşılaşılan zorluklar ve çerçevenin bir sonraki aşaması için stratejiler, daha geniş bir çerçevede bir öğrenme süreci iç taahhüdü olarak ifade edilebilir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerle anket uygulaması yapılmıştır.

1.5. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi: öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterir mi? şeklindedir.

1.6. Alt Problemler

1. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri eğitim durumuna göre farklılık gösterir mi?

5. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri okuldaki görev süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeyleri meslekteki görev süresine göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmının modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Çalışma betimsel yöntemle gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlık düzeylerinin demografik özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle göre araştırılan bir olay, kişi veya nesnenin bağlamı ve doğası anlatılmaya çalışılır (Karasar, 2014).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 - 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Maltepe ilçesindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 135 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet		TOPLAM	
	Kadın	Erkek	f	%
	f	f		
	91	44	135	100

Tablo 1’e göre kadın katılımcı sayısı 91, erkek katılımcı sayısı 44 olmak üzere toplam katılımcı sayısının 135 olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Eğitim Programı Okuryazarlığı Ölçeği: Öğretmenlerin öğretim programı okuryazarlık düzeyleri Bolat (2017) tarafından geliştirilen Eğitim Programı Okuryazarlığı Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının programı okuryazarlığı düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen bu ölçeğin çalışma grubunu 2016- 2017 akademik yılında Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören 313 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışma grubundan elde edilen verilerle ölçeğin faktör analizine uygunluğunun test edilebilmesi için Kaiser-Meyer-Olkin katsayısı hesaplanmış ve Barlett Küresellik testi

uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan ölçeğe faktör analizi yapılabileceği görülmüştür. Ölçek üzerinde yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda ölçeğin iki faktörden oluştuğu ve toplam varyansın %43,54'ünü açıkladığı anlaşılmıştır. Bu faktörler “okuma” ve “yazma” olarak isimlendirilmiştir. Okuma faktörü 15 maddeden meydana gelirken yazma faktörü 14 madden oluşmaktadır.

Maddelerin yük değerleri 0,470 ve 0,790 arasında değişmektedir. Ölçeğin tamamının Cronbach's Alpha içtutarlılık katsayısı ise 0,94'tür. Alt faktörlerin Cronbach's Alpha içtutarlılık katsayıları ise “okuma” faktörü için 0,888 ve “yazma” faktörü için 0,907' dir. Ölçeğin bu haliyle ikinci uygulamaya 215 öğrenci katılmıştır. Bu uygulamadan elde edilen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlarına göre ölçek için belirlenen iki farklı yapının doğru olduğu bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin iki faktörlü yapısının toplamda 29 maddeden meydana geldiği doğrulanmıştır. Ölçekte yer alan her madde için “Hiç Katılmıyorum”, “Az Katılıyorum”, “Orta Katılıyorum”, “Oldukça Katılıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” seçenekleri bulunmaktadır. Maddelere verilen cevaplar sırasıyla 1, 2, 3, 4, ve 5 olarak puanlanmaktadır. Ölçekteki ifadelerin tümü olumludur. Ölçekten alınan en düşük puan 92 ve en yüksek puan ise 130'dur

2.4. Veri Toplama Süreci

Oluşturulan anketler Google form üzerinden katılımcılara uygulanmıştır.

2.5. Veri Analizi

SPSS 26.00 programıyla yapılan analizlerde değişken sayısına göre T-testi ve Anova testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Eğitim Programı Okuryazarlıklarının Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	F	p
Eğitim programı okuryazarlık	25-35	21	4,5665	,33796	1,062	,349
	36-45	53	4,5420	,46708		
	46-60	61	4,4398	,44131		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Eğitim Programı Okuryazarlıklarının Cinsiyet Açısından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Eğitim programı okuryazarlık	Kadın	91	4,4536	,45639	-1,770	,172
	Erkek	44	4,5948	,38529		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının medeni duruma göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Eğitim Programı Okuryazarlıklarının Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Eğitim programı okuryazarlık	Evli	108	4,4636	,44379	-1,930	,109
	Bekar	27	4,6437	,38966		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının eğitim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Eğitim Programı Okuryazarlıklarının Eğitim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Eğitim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Eğitim programı okuryazarlık	Lisans	105	4,5097	,43570	,498	,584
	Yüksek Lisans	30	4,4644	,45221		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının okulda görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Eğitim Programı Okuryazarlıklarının Okulda Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Eğitim programı okuryazarlık	1-5 yıl	60	4,4983	,43744	1,115	,346
	6-10 yıl	44	4,4232	,47236		
	11-20 yıl	21	4,6141	,39866		
	21 yıl ve üzeri	10	4,6034	,33639		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının meslekte görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Eğitim Programı Okuryazarlıklarının Meslekte Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Meslekteki Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
Eğitim programı okuryazarlık	1-5 yıl	25	4,4152	,42003	,413	,744
	6-10 yıl	14	4,5123	,38300		
	11-20 yıl	44	4,5361	,42568		
	21 yıl ve üzeri	52	4,5060	,47584		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Öğretmenlik mesleğinin genel dinamikleri göz önüne alındığında, müfredat tasarlama becerileri bu becerilerden biridir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin okur-yazar olması bu yeterlikleri karşıladığının bir göstergesi olabilir. Ayrıca, alanda yapılan araştırmalarda öğretmenlerin program bilgisinin düşük veya orta düzeyde olduğunu

göstermesi, program okuryazarlığının ve ölçme standartlarının kabul edilen yöntem veya örneklem boşluğu kullanılarak değerlendirilmemesinden kaynaklanabilir. Diğer bir sonuç ise öğretmenlerin müfredat becerilerinin yazma alanında okuma alanına göre daha yüksek olmasıdır. Yapılan anket sonuçları aşağıdaki gibidir:

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Dilek (2020) yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının cinsiyet ile ilişkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunu destekler nitelikte Mansuroğlu (2019) yaptığı çalışmasında öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıklarının mesleki kıdem ile ilişkisinin olmadığı sonucuna varmıştır.

4.1. Öneriler

Öğretmen yetiştiren kurumların programları güncellenerek öğretmen adaylarına 'Öğretim Programı Okuryazarlığı Dersi' konulabilir.

Hem öğretmenlerin hem de öğretmen adaylarının öğretim programı okuryazarlıklarını geliştirmek amacıyla hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim çalışmaları yükseköğretim kurumları ve MEB tarafından planlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akinoğlu, O. ve Doğan, S. (2012). *Eğitimde program geliştirme alanına yeni bir kavram önerisi: Program okuryazarlığı*. 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunulmuş bildiri, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Altun, A. ve Çakmak, E. (2013). İlköğretim hayat bilgisi dersi öğretim programında medya okuryazarlığı eğitimi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1). 237-254.
- Bolat, Y. (2017). Eğitim programı okuryazarlığı kavramı ve eğitim program okuryazarlığı ölçeği. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish*, 12(18), 121-138.

- Dilek Ç., (2020). *Öğretmen adaylarının program okuryazarlık düzeyleri ile pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları
- Lankshear, C., & O'Connor, P. (1999). Response to adult literacy: the next generation. *Educational Researcher*, 28(1), 30-36.
- Mansuroğlu, C. (2019). *Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıkları ile yansıtıcı düşünme eğilimlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Nergis, A. (2011). Literacy culture and everchanging types of literacy. *International Online Journal of Educational Sciences*. (3). 1133-1154.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2000). *Literacy in the information age: Final report of the international adult literacy survey*.
- Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2018). *Curriculum foundations, principles, and issues*. UK: Pearson. Retrieved.
- Önal, I. (2010). Tarihsel değişim sürecinde yaşam boyu öğrenme ve okuryazarlık, Türkiye deneyimi, *Bilgi Dünyası*. 11(1). 101-121.
- Özkan, H. H. (2016). An analysis of teachers' opinions about their knowledge of curriculum terms awareness. *Universal Journal of Educational Research*, 4(7), 1601-1613.
- Posner, G. J. (1995). *Analyzing the curriculum*. New York, NY: McGraw-Hill, Inc
- Shulman, L.S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*. 57(1). 1-21.
- Spengler S. (2015). *Educators' perceptions of a 21st century digital literacy framework*. (Doctoral dissertation).
- Türk Dil Kurumu, (2021). *Türkçe sözlük*. <https://sozluk.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.